

rentky, žc z tendence posléz uvedeného zákona na přednostní právo při vodném usuzovati dlužno, budiž uvedeno, že zákonodárce, kdyby vodnému výsadní právo přiznati byl zamýšlel, by vzhledem k významu, který by výsada ta pro reální úvěr a bezpečnost hypotekárních věřitelů měla, dotyčné ustanovení do zákona byl zajisté pojal. (srovnej na př. čís. pat. ze dne 4. března 1849, čís. 152 sb. z. s. (§ 22) — zákon ze dne 30. května 1869, čís. 93 ř. zák. (§ 23) — zákon ze dne 7. června 1883 čís. 92 (§ 44) — zákon ze dne 7. července 1896, čís. 140 (§ 21) — zákon ze dne 25. října 1896, čís. 220 ř. zák. (§ 76 a 123) — zákon ze dne 8. dubna 1920, čís. 309 sb. z. a n. (§ 62) — zákon ze dne 12. srpna 1921, čís. 338 sb. z. a n. (§ 11). Dovočovati z ustanovení Šu 44 (3) zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 329 sb. z. a n. po případě čl. I. poslední odstavec zákona ze dne 24. října 1899, čís. 97 z. zák. nebo z Šu 29 pravidel o vybírání vodného, dle něhož o exekčním řízení pro nezaplacený poplatek platí též pravidla jako pro dobývání nezaplacených daní přímých, že vodnému přednostní právo přísluší, nelze. Význam těchto ustanovení je totiž, jak vidno z čl. I k Šu 41 a 43 prováděcího nařízení ze dne 27. dubna 1922, čís. 143 sb. z. a n., pouze ten, že vodní poplatek lze na základě výkazu o nedoplatku jeho vymáhati buď exekucí politickou nebo soudní, přednostní právo však v exekčním řízení vodnému se ustanovením tím nepropůjčuje. Že na vodné se dvorní dekret ze dne 4. srpna 1836, čís. 113 sb. z. s. nevztahuje, dovodil již rekursní soud. Přednostní právo bylo tedy rekurentce ohledně vodného právem nepřiznáno.

Čís. 3439.

Nároku ve smyslu čl. 245 (202 odstavec druhý a třetí) obch. zák. netřeba domáhati se žalobou, nýbrž stačí žádost v řízení nesporném. Akciová společnost (komanditní společnost na akcie), chce-li posečkati s rozdělením společenského jmění, nepotřebuje ani skládati hodnotu pohledávky na soudě ani zříditi jistotu.

(Rozh. ze dne 29. ledna 1924, R I 41/24.)

Vysoudiv na akciové společnosti v likvidaci rozsudkem procesního soudu prvé stolice 73.376 Kč, navrhl Arnošt E., by dlužnici bylo dle čl. 202 a 245 obch. zák. uloženo, by do 14 dnů pod důhonem práva složila na soudě k zajištění věřitelovy pohledávky z rozsudku krajského soudu v Ch. ze dne 10. října 1923 73.376 Kč 30 h buď v hotovosti, nebo v cenných papírech, sirotčí jistoty požívajících, po případě by onu pohledávku jiným způsobem dostatečně zajistila. **O b a n i ž š í s o u d y návrhu vyhověly.**

N e j v y š š í s o u d změnil napadené rozhodnutí v ten rozum, že dlužnice jest povinna, by do 14 dnů pod důhonem práva buďto 73.376 Kč 30 h na soudě složila nebo aby s rozdělením společenského jmění až do pravoplatného vyřízení sporu Arnošta E-a, zahájeného proti ní o 67.852 Kč 50 h posečkala nebo jmenovanému věřiteli přiměřenou jistotu zřídila.

D ů v o d y:

Nároku ve smyslu čl. 245 pokud se týče 202 odstavec druhý a třetí obch. zák. netřeba domáhati se žalobou; stačí žádost, o níž rozhodne soud, vyslechna strany, v nesporném řízení. (Srovnej rozhodnutí nejvyššího soudu ve Vídni ze dne 6. srpna 1872, čís. 8271 rep. nálezů čís. 14, Randa, obchodní právo 1905, 2. sv. str. 246). Jelikož jsou tu i podmínky Šu 16 nesp. říz., jest dovolací rekurs přípustný. Rekurs ten jest částečně odůvodněn. Nelze přisvědčiti stěžovateli, že práva věřitelů dle čl. 202 a 245 obch. zák. jsou podmíněna tím, že s rozdělením společenského jmění se započalo. Na poměru věřitelů k společnosti nemění se ničeho tím, že společnost se rozešla a nastala likvidace. Společnost jest i ve stavu likvidace povinna, by uspokojila věřitele, a nemůže-li tak učiniti, aby, jde-li o společnost akciovou neb o společnost komanditní na akcie, hodnotu pohledávky na soud složila. Jde-li o pohledávku nerozhodnutou nebo, jako v tomto případě, spornou, nastává tato povinnost j e n t e h d y, nechce-li společnost s rozdělením jmění čekatí až do zjištění pohledávky nebo zřídí-li věřiteli přiměřenou jistotu (čl. 202 odstavec druhý a třetí a 245 odstavec třetí obch. zák.). Dle toho má, a to právě nižší soudy přehlédly, společnost v takovémto případě v o l b u t r o j í, může se totiž rozhodnouti, zda chce hodnotu pohledávky složit na soudě či zříditi přiměřenou jistotu či sečkati s rozdělením společenského jmění; v tomto případě nepotřebuje ani skládati hodnotu pohledávky na soud, ani zříditi jistotu. Jelikož jde o v ý s l o v n ý předpis zákona, jenž v posléz uvedeném směru byl nižšími soudy zřejmě porušen, bylo mimořádnému dovolacímu rekursu v této části vyhověti.

Čís. 3440.

Mezispediter, jenž vydal zboží bez zaplacení dobírky, ač bylo mu výslovně příkázáno vydati je proti vybrání dobírky, ručí spediteru za škodu tím způsobenou. Rozsah škody. Mezispediter musí bezpodmínečně šetřiti i m p e r a t i v n í c h instrukcí spediterem mu daných a kde by pokládal úchylku v z á j m u svého mandanta za nutnou, musí nejprve podati zprávu a vyžádati si nové instrukce.

(Rozh. ze dne 29. ledna 1924, R I 44/24.)

Žalující zasílatelská firma udělila žalovanému jako mezispediterovi dopisem ze dne 18. února 1920 příkaz, by, ř í d ě s e c o n e j p ř e s n ě j i j e m u d a n ý m i i n s t r u k c e m i, vydal vagon strojů a strojních součástí destináři Josefu K-ovi jen proti zaplacení dobírky. Žalovaný dopisem ze dne 21. února 1922 příkaz tento přijal a výslovně slíbil, že všechny příkazy žalující firmy p ř e s n ě provede, že zboží vydá a ž p o v y b r á n í dobírky a že z á j m y žalující firmy nejlepším způsobem bude hájiti. Žalující firma telegramem i současným dopisem ze dne 27. února 1922 oznámila žalovanému výši dobírky a